

ІСТОРІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Валентин НЕДІЛЬКО,

професор кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національної академії прокуратури України,
державний радник юстиції 3 класу,
заслужений юрист України

Оксана КОМАРНИЦЬКА,

професор кафедри нагляду
за додержанням законів органами,
які проводять оперативно-розшукову
діяльність, дізнання та досудове слідство,
Національної академії прокуратури України,
юрист 2 класу,
кандидат юридичних наук

УДК 343.123.6

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

Актуальність дослідження зазначеного питання зумовлена тим, що у чинному Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України) інституту приватного обвинувачення присвячено Главу 36, проте наявний не виправдано малий відсоток його практичного застосування. Це, у свою чергу, потребує детального теоретичного дослідження і надання відповідних практичних рекомендацій методичного характеру.

Беззаперечним у даному контексті є твердження Ю. Бауліна: аксіомою можна визнати те, що освоєння реальної дійсності неможливе без опанування минулого та іншого досвіду, а останнє – без порівнянь [1, 149–152].

Інститут приватного обвинувачення був предметом дослідження у працях таких відомих вітчизняних та іноземних учених, як: Ю.П. Аленін, А.М. Баранов, Т.М. Барабаш, І.Д. Гончаров, Ю.О. Гурджі, Ю.В. Кореневський, А.М. Ларин,

Є.Д. Лук'янчиков, В.Т. Маляренко, М.М. Михеєнко, В.Т. Нор, І.З. Рогатинська, С.М. Стахівський та інших.

Мета статті полягає у науковому осмисленні інституту приватного обвинувачення в історико-юридичному аспекті крізь призму вимог КПК України і наданні науково обґрунтованих пропозицій щодо вирішення порушених питань.

Зважаючи на викладене, висвітлення порушеної тематики, на нашу думку, необхідно розпочати з дослідження історичних джерел, що стосуються виникнення та функціонування інституту приватного обвинувачення, зокрема й на території України, безперервності та наступності його становлення, з'ясування закономірностей, особливостей і чинників, які полегшать прогнозування подальшого розвитку цього інституту з одночасним виявленням позитивних і негативних результатів його застосування та визначенням оптимальних напрямів удосконалення.

Передусім необхідно зазначити, що приватне обвинувачення – найдавніша форма кримінального провадження [2, 51]. У кожному дослідженні, присвяченому окресленому питанню, наводяться матеріальні, а інколи й процесуальні підстави його виділення в особливе провадження. Головними вважаються приватні інтереси громадян, значення думки потерпілого для визначення діяння злочинним, невисокий ступінь суспільної небезпеки злочинів. Другою підставою називають процесуальну економію, переслідуючи мету здійснювати суд швидкий і правомірний (хоча практика показує, що швидкий суд не буває правомірним) [3, 41].

У даному контексті погоджуємось із науковцями, які прагнуть квітцями інституту приватного обвинувачення називають Стародавній Рим, Грецію. Зокрема, Солон (приблизно 620 р. до н.е.) зазначав, що обвинувачем може бути будь-який громадянин. У Стародавньому Римі процес відбувався у обвинувальній формі. Якщо ж обвинувачів із римських громадян було декілька, то претор обирав головного, а інші допомагали йому. У «приватному процесі» відповідальність обвинувача, який не зібрав 1/5 голосів суддів, обмежувалася штрафом на користь обвинуваченого [4, 23–29].

Першим державним утворенням були скіфи (середина I тис. до V ст. за правовою системою), у яких судовий розгляд відбувався у змагальному порядку – справа порушувалася за зверненням самого потерпілого чи його родичів (в разі його вбивства), встановлення особи винного, розшук і виявлення злочинця та притягнення його до суду, збирання і подання доказів та доведення вини обвинуваченого, а іноді й визначення міри і ступеня покарання покладалась на самого потерпілого (чи його родичів) [5]. Кримінальне обвинувачення (переслідування) здійснювалось судом лише за наявності позову, крім убивства, яке переслідувалось судом незалежно від наявності позову, кримінальний процес мав ознаки змагального судочинства. Початок кримінального процесу пов'язувався найчастіше з так званим закликом – по-

терпільний на площі заявляв про злочин. Особа, яка, врешті-решт, визнавалась винною, зобов'язувалась відшкодувати шкоду, а в разі відмови притягалася до суду. Уже тоді активного значення в судочинстві набувають речові докази, показання свідків, затримання на місці, гоніння сліду [6, 53].

Необхідно зазначити, що на розподілі українських земель позначилось те, що у Польському королівстві, до якого входили всі галицькі землі, після 1434 року поширюється чинність польського права, яким передбачався поділ на справи приватного і публічного обвинувачення [7, 24]. Адже справи приватного обвинувачення зачіпали особистий інтерес. У Польщі від давніх часів за злочини проти особи застосовували помсту. В цьому задумі особливо показовим є звичаєве право, яке давало можливість здійснити помсту не лише потерпілому, а й усім чоловікам його роду [7, 24]. Власне кажучи, це тільки історичний, а не юридичний аспект негативних наслідків володіння та реалізації постраждалими своїх прав, оскільки помсти могли бути безкінечними. Історичні джерела свідчать, що вони призводили навіть до знищення цілого роду, сімей у цілому.

За часів Руської Правди помста спочатку обмежується, а потім зовсім скасовується. Для цього періоду характерна участь осіб, заінтересованих у вирішенні конфлікту. Суд виконував функцію посередника в судовому процесі. Особливу роль відігравав у процесі позивач. За його заявою, як правило, розпочиналося судочинство. Активність чолобитника виявлялася і коли розшукувався злочинець («свод», «гонение следа» – так називалася ця процедура). Крім того, на потерпілого покладалась обов'язки щодо розшуку викраденого, виявлення злочинця, його переслідування, затримання і тримання до суду (тобто потерпілі нібито проводили розслідування), а в деяких випадках при затриманні – і вбивство злочинця. Позивач повинен був самостійно зібрати усі докази, пред'явити їх суду і підтримувати обвинувачення [8, 65]. Дослідження періоду родового устрою у суспільстві свід-

чать, що першою формою застосування суспільно-каральної влади було вигнання члена родової общини, який вчинив особливо тяжке порушення. Ця форма здійснення обвинувачення мала приватний характер [9, 184–187].

На нашу думку, на українських землях саме у цей період зароджується та формується близький до сьогодинішнього інституту – інститут приватного обвинувачення. Подальший свій розвиток він отримав у XI–XII ст. в Уставі Володимира Святославича, Руській Правді. Саме у Руській Правді вперше на законодавчому рівні закріплено особливості здійснення приватного обвинувачення, зокрема: справа розпочиналась на підставі позову; позивач самостійно підтримував обвинувачення; сторони самостійно збирали і подавали докази. Докази мали характер формального підтвердження пред'явлених суду вимог [9, 184–187]. Процес, який застосовувався на теренах сучасної України, мав приватно-розшуковий характер. Справа могла бути розпочата лише за скаргою (чолобитною) потерпілого, його родичів або роду. Вимога потерпілого про відкриття кримінального провадження була обов'язковою для слідчого [10, 123, 127]. У XII–XIV століттях під злочин у Псковській судовій грамоті вперше в руському праві розуміється завдання шкоди не тільки приватним особам, й державі. Псковські судові грамоти носили змагальний характер [11, 67]. Крім того, «приватне начало» в кримінальних провадженнях у період феодальної роздробленості (XII–XIV століття) притаманне сьогодинішнім країнам з англосаксонською правовою системою.

Так, ідея приватного обвинувачення в Англії успадкована з часів феодального права. До 1985 року обвинувачення підтримувалося баристерами і соліситорами на договірних началах за дорученням потерпілих [10, 141].

Незважаючи на те, що з XII століття кримінальні справи про тяжкі злочини стали підвідомчі англійській короні, право висувати обвинувачення від імені короля до початку XIX століття належало громадянам. Жертви злочину за власний

кошт здійснювали розслідування та розшук злочинця, формулювали й висували звинувачення [12, 12–13].

У період феодальної роздробленості (XII–XIV століття) у справах про побій на ринку, вулиці або бенкеті винуватий видавався з головою потерпілому [11, 64–69]. Власне кажучи, зароджується диференціація злочинів на категорії залежно від суспільної значимості, охоронюваного об'єкта та суб'єкта посягання.

У литовсько-польський період, який припав на кінець XIV – першу половину XVII століття, судовий процес спочатку мав змагальний характер. Суд розпочинався за заявою потерпілого. Допускалося представництво. Згодом почали виникати елементи слідчого (інквізиційного) процесу – із застосуванням тортур. Суд міг порушити справу, не чекаючи скарги потерпілого [13, 45]. За магдебурзьким правом суд отримав назву «виложного», щоб кожен мав можливість ознайомитись із судовими засіданнями та самостійно захистити своє право і розглядав кримінальні справи, які були вчинені людьми рівного один одному стану [14, 139–145].

Згідно з Литовським статутом (відомі три його видання – 1529, 1566 та 1588 роки) судочинство щодо інших злочинів здійснювалось за правилами справ приватного обвинувачення: потерпілий сам збирав докази і підтримував у суді обвинувачення [6, 57]. Значна роль у процесі розслідування належала потерпілому, який був як ініціатором скликання копії і розпочинав судове слідство поданням своєї скарги, так і обов'язковим учасником та основною фігурою всіх судочинних дій, що проводились судом громади. Справи про малозначні злочини дозволялось закривати з передачею винних на поруки [6, 58–62].

Судовий процес в Україні періоду Козацько-гетьманської держави (XVII–XVIII століття) мав приватноправовий характер. У кримінальних справах (на сьогодні – в кримінальних провадженнях) подавалася скарга – позов. Пред'явлення позову в певному обсязі залежало від позивача. Перед судом ставилося завдання

домогтися задоволення насамперед матеріальних претензій позивача. Процес вважався лише особистою справою сторін із підпорядкуванням їх керівній ролі суду. Приватне обвинувачення у кримінальних провадженнях набуло такої сили, що потерпілий міг навіть заарештувати злочинця, спійманого «на гарячому», і доставити його до суду [15, 244–245].

Відповідно до ст. 2 Австрійського Кримінально-процесуального кодексу 1873 року, в якому було закріплено основоположні принципи кримінального процесу, процес розпочинався лише за наявності скарги [16, 91].

Категорія малозначних злочинів, провадження по яких сьогодні здійснюється у формі приватного обвинувачення, згідно з австрійським законодавством були віднесені до проступків, розгляд яких здійснювався адміністративними органами за правилами адміністративного процесу з одночасним залишенням за жертвою злочину права ініціювати кримінальне провадження.

Утім, судові провадження розпочиналися лише після внесення скарги, їх поділяли на публічні та приватні. Предметом приватного обвинувачення були: злочини крадіжки між подружжями; злочини проти честі; злочини проти безпеки руху; злочини проти таємниці листування; злочини проти авторських прав; злочини проти інтелектуальної власності; злочини проти публічних звичаїв; злочини, пов'язані з пияцтвом; злочини проти охорони товарних знаків; злочини проти патентного права. Для ініціювання приватного обвинувачення потрібно було вказати лише факт злочину і бажання покарати злочинця, будь-яких інших додаткових юридичних реквізитів закон не передбачав [16, 93].

Важливою ознакою кримінального права Гетьманщини був його приватно-правовий характер. Переслідування злочину, навіть тяжкого, було в основному приватною справою. Суд карав злочинця залежно від волі потерпілого, а за відсутності останнього – від вимог його родичів, хоча з плином часу щоразу сильніше проявлялась ініціатива самих судів у розслідуванні злочинів [15, 239]. На наш

погляд, варто звернути увагу на Главу 8 збірника «Права по которым судится малороссийский народ», у якій передбачено, що потерпілим, цивільним позивачем визнавався «челобитчикъ, истецъ, фактор, поводи и жалобливая сторона», який приносить чолобитну чи скаргу. Але перш ніж звернутись до суду, така особа повинна була виконати відповідно до закону чотири умови. Передусім «челобитчикъ» повинен подумати, порадитись з друзями з приводу того, чи належить йому те, що він буде «бить челою». По-друге, чи зможе він довести якимись документами чи свідченнями, чи своєю клятвою право на предмет позову. Третя умова – якщо свою правоту він буде доводити показаннями свідків (але ці свідки не можуть бути родичами потерпілого), то повинен точно знати їх кількість і бути впевненим, що вони його показання засвідчать «по совести», а також, що суд прийме їхні показання. Четверта умова полягала в тому, що потерпілий повинен повідомити можливого відповідача про свій намір подати позов, запропонувати йому мирову. Крім того, закон закріплював право потерпілого (чи позивача) самостійно затримувати і доставляти в суд відповідача, якщо той ухилився [8, 67]. У 1864 році згідно зі Статутом кримінального судочинства потерпілий мав право обвинувачення в мировому суді. Скарга потерпілого могла бути усною чи письмовою [8, 68]. За кримінально-процесуальним законодавством Німеччини заява щодо кримінальних діянь чи скарги по злочинах приватного обвинувачення можуть бути подані до прокуратури, органів влади, службовцям поліції або до дільничного суду усно чи письмово. Стосовно кримінальних діянь, кримінальне переслідування щодо яких починається лише на підставі скарги, остання має бути подана до суду чи прокурору в письмовій формі або із занесенням у протокол (§ 158) [10, 132–149]. До того ж відповідно до Кодексу Німеччини 1877 року потерпілому надавався статус сторони в процесі, яка мала право кримінального обвинувачення поряд із прокурором. Цю концепцію у повному обсязі було впроваджено в Ста-

туті кримінального судочинства Австрії 1873 року, причому і у формі додаткового, і у формі субсидіарного обвинувачення [10, 135]. Тобто відомству мирових суддів підлягали всі кримінальні провадження, які порушувались не інакше як за скаргою потерпілого та підлягали закриттю за примиренням сторін, а також провадження про проступки, за які могло бути визначене покарання у виді арешту на термін до трьох місяців або ув'язнення на термін не більш одного року.

Мировий суддя, розглядаючи справу в умовах дії принципу усності, гласності та змагальності сторін, міг у справах, що припиняються за примиренням сторін, обмежуватись дослідженням тільки тих доказів, які представлялись учасникам процесу, давати доручення поліції з провадження оглядів, обшуків, освідкувань [6, 69]. Таким чином, можна зробити висновок, що інститут приватного обвинувачення має одинотипні недоліки, серед яких: процесуальна, матеріальна утрудненість; відсутність дієвих засобів у потерпілого від злочину на початковому етапі, зокрема з розпочинання кримінального обвинувачення, а найголовніше – небажання постраждалого відстоювати своє порушене право через забюрократизованість відомств, призначених для цього, нерегламентованість дій останніх, поєднання в одному органі обвинувача, захисника й органу правосуддя.

В Уставі кримінального судочинства 1864 року закріплено та регламентовано положення, що визначали порядок провадження за скаргами/заявами приватних осіб. Уперше на законодавчому рівні зафіксовано: перелік злочинів, провадження в яких здійснювалось у приватному порядку; поняття та статус приватного обвинувача; процесуальний порядок початку кримінального провадження, розгляду та вирішення таких проваджень. Зокрема, до злочинів, провадження за якими розпочиналось не інакше як за скаргами/заявами приватних осіб, належали: злочини про образу гідності; усний чи письмовий наклеп і образа; повідомлення іншим про заразну хворобу, що походить від не-

подобства; розголошення з метою образити будь-чию гідність відомостей, які були повідомлені у таємниці, чи тих, що стали відомі внаслідок прочитання чужого листа; погроза вчиненням будь-яких насильницьких дій; усна чи письмова погроза позбавлення життя чи підпалу; самоправство; самовільне використання чужого майна та його пошкодження.

Крім того, до злочинів, які розглядались у порядку приватного обвинувачення, належали і більш тяжкі злочинні діяння (крадіжка, шахрайство) за умови, що вони вчинялися між подружжям чи близькими родичами. Порядок провадження у приватному обвинуваченні передбачав: 1) порушення питання про кримінальне переслідування; 2) збирання необхідних даних; 3) судовий розгляд. У ст. 5 Уставу кримінального судочинства було закріплено положення про те, що правом порушення кримінального переслідування у приватному обвинуваченні наділявся потерпілий, а також ті, кому за законом надано право клопотати за потерпілого (зокрема, батьки, вихователі), та спеціально уповноважені особи. Збирання необхідних даних у приватному обвинуваченні здійснювалось сторонами самостійно, після чого докази надавалися мировому судді (ст. 73 Уставу). Якщо скарга потерпілого не підлягала розгляду мировим суддею, то вона розглядалася окружним суддею (статті 177, 543 Уставу). Попереднє слідство у цій категорії справ не проводилось, окружний суддя міг приступити до розгляду справи за тими матеріалами та доказами, що були надані сторонами мировому судді (ст. 546 Уставу). Обвинувачення у судовому засіданні підтримував приватний обвинувач, який у дебатах виступав з обвинувальною промовою (ст. 736 Уставу).

Таким чином, під час судової реформи 1864 року вперше детально розроблено механізм провадження у приватному обвинуваченні, введено поняття «приватний обвинувач» [9, 184–187]. Відповідно до судової реформи 1864 року підставами для розгляду справи в мировому суді були: скарги приватних осіб; повідомлення по-

ліцейських та інших адміністративних органів; ініціатива самого мирового судді [13, 84]. Згідно з Кримінальним уложенням Російської імперії 1903 року, що діяло і на території України, всі кримінально карані діяння поділялися на тяжкі злочини та проступки [17, 207].

У подальшому основним джерелом права стає закон. До того ж більш детально питання поділу категорій злочинів, віднесених до інституту приватного обвинувачення, регламентовані в КПК України 1960 року, відповідно до ч. 1 ст. 27 якого їхнє коло було ширшим ніж після 21 червня 2001 року. Так, раніше до цього кола входили категорії злочинів, передбачені ст. 106, ч. 1 ст. 107, ч. 1 ст. 125 і ст. 126 Кримінального кодексу України, а також злочини, передбачені ст. 198 Кримінального кодексу України щодо дій, якими заподіяно шкоду правам та інтересам окремих громадян [18, 98–101]. Утім, про бажання законодавця надати інституту приватного обвинувачення нового життя свідчить доповнення КПК України 1960 року статтею 27-1 відповідно до Закону України від 11 червня 2009 року № 1508-VI. Згідно з новою нормою за заявою власника або співвласника за діяння, передбачені ст.ст. 235-1, 235-2 або 235-3 КК України, за умови заподіяння шкоди інтересам юридичної особи приватного права, відбувається початок кримінального провадження. Згідно із Законом України від 7 квітня 2011 року № 3207-VI у КПК України 1960 року вводиться в дію ст. 27-2, яка на відміну від попередньої змінює тільки склади злочинів, тобто зі статей 235-1, 235-2 або 235-3 КК України на статті 364-1, 365-1 або 365-2 КК України.

Врешті-решт, інститут приватного обвинувачення відображено в Главі 36 чинного КПК України, про нього йдеться і в інших розділах (близько у семи статтях).

Таким чином, доходимо висновку, що здійснений у хронологічній послідовності генезис інституту приватного обвинувачення, починаючи з перших державних утворень на території України, яким охоплено такі періоди, як: Київська Русь (VI–XII століття); феодальна роздробленість (XII–XIV століття); Річ Посполита (кінець XIV– перша половина XVII століття); Визвольна війна 1648–1654 років; Козацько-гетьманський (XVII–VIII століття); українські землі у складі Російської імперії (XIX початок XX ст.ст.); відродження і розбудова української держави (1917–1920 роки); соціалістична, радянська держава (1921–1929 роки; 1929–1991 роки); після проголошення незалежності (1991 рік – наш час), свідчить про безперервне існування даного інституту з характерними для кожного етапу особливостями правової системи.

Водночас зазначимо: спільним для вказаних періодів було те, що дана форма провадження у кримінальному судочинстві є виявом збереження первинних основ. Предмет доказування охоплював елементи малозначимих складів злочину (обставини й умови вчиненого діяння, об'єкт і суб'єкт посягання, особа правопорушника, завдані наслідки), судовий розгляд ґрунтувався на засадах приватного обвинувачення, тобто відбувався винятково з волі жертви злочину, яка то володіла, то втрачала необмежений комплекс прав на збір доказів і підтримання обвинувачення в суді як самостійно, так із державним обвинувачем, зокрема й на виступ у судових дебатах, репліку.

Таким чином, на підставі здійсненого системного аналізу інституту приватного обвинувачення виділено основні його недоліки, які призводили до невинуватеного звуження застосування цього інституту та є доречними для врахування в сьогоденні умовах.

Список використаних джерел:

1. Хряпінський П. Заохочувальні норми у кримінальному кодексі Наполеона / П. Хряпінський // Право України. – 2008. – № 6. – С. 149–152.
2. Шейфер С.А. Проблемы реформирования производства по делам частного обвинения в духе расширения частных начал в уголовном процессе РФ / С.А. Шейфер, Н.Е. Петрова // Государство и право. – 1999. – № 6. – С. 51–56.

3. Куссмауль Р. Інститут частого обвинення нуждается в преобразовании / Р. Куссмауль // Российская юстиция. – 2002. – № 11. – С. 41–42.
4. Юрчишин В.М. Історія зародження та розвитку приватного та державного (публічного) обвинувачення / В.М. Юрчишин // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2005. – №. 273. – С. 23–29. – (Серія «Правознавство»).
5. Стародавні держави і право на території України [Електронний ресурс] // Право скіфів. – Режим доступу: http://www.franko.lviv.ua/faculty/pravo/idp/Les_tema01idp.doc
6. Тертишник В.М. Кримінально-процесуальне право України: підруч. / Тертишник В.М. – [5-те вид., доп. і перероб.]. – К.: А.С.К., 2007. – 848 с.
7. Бойко І. Покарання у кримінальному праві Польського королівства та їхнє застосування у Галичині / І. Бойко // Вісник Львівського університету. – 2008. – № 48 – С. 24–29.
8. Богомаз Г. Історія розвитку законодавства про потерпілих / Г. Богомаз, О. Вовк, О. Кубинська // Право України. – 1997. – № 7. – С. 65–75.
9. Мальярчук Н.В. Формування та розвиток інституту приватного обвинувачення / Н.В. Мальярчук // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 11. – С. 184–187.
10. Баулін Ю.В. Потерпілий від злочину (міждисциплінарне правове дослідження) / Ю.В. Баулін, В.І. Борисова. – Х.: Кроссроуд, 2008. – 364 с.
11. Смыкалин А.С. Особенности судостроительства, судопроизводства и исполнения судебных решений в период феодальной раздробленности на Руси в XII–XIV (на примере Новгорода и Пскова) / А.С. Смыкалин // Российская юстиция. – 2006. – № 5. – С. 64–69.
12. Федорчук Н.Б. Захист прав потерпілих від злочину в англо-американській правовій системі та кримінальному судочинстві України: моногр. / Н.Б. Федорчук, В.Т. Нор. – К.: Правова єдність, 2009. – 192 с.
13. Орленко В.І. Історія держави і права України: [посіб. для підгот. до іспитів] / В.І. Орленко, В.В. Орленко. – [2-ге вид., допов. та перероб.]. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 164 с.
14. Кобилицький М. Суд і судочинство в містах України за магдебурзьким правом / М. Кобилицький // Право України. – 2008. – № 12. – С. 139–145.
15. Музиченко П.П. Практикум з історії держави і права України: навч. посіб. / Музиченко П.П., Долматова Н.І., Крестоваська Н.М. – К.: Віктар, 2002. – 421 с.
16. Худоба Н. Джерела, структура та основні положення Австрійського кримінально-процесуального кодексу 1873 р. / Н. Худоба // Вісник Львівського університету. – Л. – 2010. – Вип. 51. – С. 89–95. – (Серія юридична).
17. Шуковська Г.В. Адміністративні і кримінальні проступки: загальний огляд проблеми. Держава і право в умовах глобалізації: реалії та перспективи / Г.В. Шуковська // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 квітня 2010 року): зб. наук. праць / відп. за вип. Поляков І.І. – Сімферополь: КРП «Видавництво «Кримнавчпеддержвидав», 2010. – 592 с.
18. Попелюшко В.О. Справи приватного обвинувачення: актуальні проблеми, законодавчі парадокси / В.О. Попелюшко // Право України. – 2003. – № 4. – С. 98–101.

**Валентин НЕДІЛЬКО,
Оксана КОМАРНИЦЬКА**

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

Розглянуто етапи історичного становлення інституту приватного обвинувачення на території України з одночасним виділенням проблем, які призвели до його невинуватого забуття. Йдеться про відродження вказаного інституту у чинному КПК України.

Ключові слова: історичні етапи; інститут приватного обвинувачення; потерпілий; матеріальні права; процесуальні права.

Валентин НЕДИЛЬКО,
Оксана КОМАРНИЦКАЯ

СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ИНСТИТУТА ЧАСТНОГО ОБВИНЕНИЯ

Рассмотрены этапы исторического становления института частного обвинения на территории Украины с одновременным выделением проблем, которые привели к неоправданному его забвению. Речь идет о возрождении института частного обвинения в действующем УПК Украины.

Ключевые слова: исторические этапы; институт частного обвинения; потерпевший; материальные права; процессуальные права.

Valentyn NEDILKO,
Oksana KOMARNICKA

ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE INSTITUTE OF PRIVATE PROSECUTION

There were reviewed the stages of historical establishment of the institute of private prosecution at the territory of Ukraine, at the same time there were determined the problems resulting in its unjustified neglecting. We are talking now about renewal of mentioned institution in the current CPC of Ukraine.

Keywords: historical stages; institute a private accusation, the victim; material rights; procedural rights.

